

terjesztése érdekében tarolta le. Ma fenyéres kopárok, fellápok húzódnak a jégkor-szakban szélesre vágott völgyek oldalain. Az elsavanyodott legelőkön a birka is kevés. Fásítására forradalmi és heroikus munkát kezdett az *Erdészeti Bizottság*. Az útépi-tés, a kitermelés, szállítás, rakodás gépesítése magas színvonalú. Igen jó eredmén-yel dolgozik a négyhengeres Ford Diesel traktor által vontatott 1,37 m széles út-henger, amelynek tömörítő ereje a rászertelt vibrátor következtében a gép 3,5 tonna önsúlyát sokszorosán meghaladja. Minden munka nagyfokú takarékoság jegyében folyik és a munkálatok gazdaságosságának alakulását állandóan figyelemmel ki-sérlik.

A Vegyes Bizottság munkájában a múlt időszakhoz képest (lásd Az *Erdő* 1963. 12. 513. o.) jelentős változás az, hogy az erdőművelés gépesítésének problémái is he-lyet kaptak. Az egyes munkák értékelése egyre inkább az egész termelési folyamat szemszögéből, mindenekelőtt gazdaságossága tekintetében történik. A nemzetközi tájékoztatás és a szakmai képzés, továbbképzés érdekében nagy erőfeszítéseket tesz-nek. A nemzetközi munkamegosztás, az egyes államok eredményeinek közkinccsé té-tele szintén napirenden van.

A Vegyes Bizottságban és a munkacsoportokban működő magyar delegátusok hozzászólásai, tervezetei, előadásai, jó filmjeink és szakmai utasításaink révén ered-ményesen kapcsolódhatunk be a munkába. Kíváncsok ezt a jövőben folytatni és erdés-zeti kultúránkat, eredményeinket széles körben megismertetni.

Gondolatok egy 11 éves faállomány kitermeléséről *

KURDI ISTVÁN

Zúgnak a motorfűrészek a Szolnokmegyei Állami Erdőgazdaság tiszapüs-pöki erdészkerületében. 25 méter magas óriásnyárok méltósággal hajladoznak és engedelmesen dőlnek a földre, egyik a másik után. Vágáslap felett az át-mérő sokszor az 50 cm-t is meghaladja.

E faóriások az árvizek által gyakran meglátogatott Tisza hullámterében mindössze 11 éves erdőművelési munka eredményeként jöttek létre. 10 × 10 m-es telepítési hálózatban nőttek fel egy tölgyállomány felett, melynek érde-kében most már ki kellett termelni őket. Minden egyes fatörzs a maga 25 m-es átlagmagasságával és 35 cm-es átlag mellmagassági átmérőjével pontosan 1,08 m³ (lásd Sopp-féle óriásnyár fatömegtáblázat, *Magyar Nyárfatermesztés* 385. oldal), kerekén 1 m³ fatömeget képvisel. 11 év alatt tehát 100 m³ fatömeget adott a hektáronként álló 100 db fatörzs, s miután ezt a tekintélyes faanyagot és értéket létrehozták, kitermelésük után felszabadultán, változatlanul nő to-vább az 5—6 m magas, szép fejlődésű kocsányostölgy-erdő.

Számítsuk ki a kikerülő választékok alapján a m³-enkénti átlagértéket, amit tulajdonképpen egyetlen ledöntött fatörzs képvisel az alábbiak szerint:

A kikerülő 1 m³ fatömegből:

I. oszt. f. rönk	15,4% tömell. ára 880 Ft/m ³	15,4%-a	135,20 Ft
II. oszt. f. rönk	10,2% tömell. ára 680 Ft/m ³	10,2%-a	70,— Ft
Keverőfa	10,7% tömell. ára 480 Ft/m ³	10,7%-a	51,80 Ft
Papírfa	40,6% tömell. ára 290 Ft/m ³	40,6%-a	117,60 Ft
Farostfa	10,7% tömell. ára 100 Ft/m ³	10,7%-a	10,70 Ft
Tűzifa	12,4% tömell. ára 100 Ft/m ³	12,4%-a	12,40 Ft

Összesen 100% 1 m³ faanyag tömellelti ára: 397,70 Ft

Látható tehát, hogy a 100 db óriásnyár fatörzs 10 év alatt összesen 39 770 Ft értéket hozott létre, s ebből hektáronként és évenként számítva 3616 Ft esik.

* Megvitatás végett közli a Szerkesztőbizottság

Átlagosan a 100 db fatörzs egy hektáron évenként 33 q csövestengeri árát hozta létre minimális, kb. 800 Ft-nyi egyszeri befektetéssel.

A befektetés kiszámítása: A hektáronkénti 100 db fa ültetése és ápolása $\frac{1}{25}$ részét képezi 1 ha-nyi 2500 db faegyedből álló teljes nyárerdősisítés költségének, s ez záródásig átlagosan 20 000 Ft-ba kerül.

Elgondolkozásra elsősorban az készteti az embert, hogy az elért, igen tisztességes haszon faanyagban és értékben tulajdonképpen csak mellék-haszonvétel. Valódi népgazdasági értékét tovább növeli az a körülmény, hogy kb. fele részben olyan faanyagot produkál, amelyből országunk külföldi behozatalra szorul és kemény valutát kell érte fizetni.

A tág hálózatú nyáarak alatt a területet az erdőgazdaság természetesen egy másik fajfajból álló erdővel hasznosítja. De lehetne ugyanezzel az erővel mezőgazdasági terményekkel is hasznosítani, az első években fényigényes kalászos vagy kapás, későbbiekben árnytűrőbb füves, herés vetésforgóban. Ilyen gazdálkodási mód mellett az üde mély talajokon, — melyeknek kellő vízgazdálkodása is biztosítva van — minden eddiginél nagyobb termelési értéket lehet elérni.

A mező- és erdőgazdasági termények ilyen együttes előállítása a Pó termékeny síkságáról elindulva már nagy tért hódított Jugoszláviában is, sőt Nyugat-Németországban rendelettel kellett a csak a maguk egyéni hasznát szem előtt tartó gazdákat e gazdasági mód hajszolásában bizonyos határok közé szorítani.

A mi viszonyaink között azonban elsősorban a vízjárta hullámtereken lenne érdemes minél nagyobb mértékben alkalmazni ezt az eljárást. A hullámterek tápanyagban gazdag talajain a mezőgazdasági termelés ma még nem adhatja át a helyét az üzembiztosabb és rentábilisabb erdőgazdálkodásnak. Mindenképpen érdemes lenne azonban itt hektáronként 30 q kukoricatermessel felérő mellékjövedelemmel biztosítani a rentábilis gazdálkodást, nem pedig a gyakran bekövetkező árvizek esetén az Állami Biztosító milliós kártérítéseivel. Végeredményben ez a gazdálkodási egyensúlynak csak látszat-biztosítása, mert mindnyájunk zsebet károsítja.

A takarékoság évében jó megfontolás tárgyává tenni azt az alapelvet, hogy ha csak a kiadásokat igyekszünk csökkenteni, gazdasági egyensúlyunk nem borul ugyan fel, de okvetlenül elszegényedünk. A felemelkedés útja a tényleges bevételek, a termelés fokozása.

Ahogy mondani szoktuk: többet, értékesebbet, de olcsóbban!

„A magyar nyárfatermesztés” c. könyvet és „Az Erdő” 1964. évi, az OEF tízéves fennállásának szentelt számát ismerteti a *Revista Padurilor* 1965. évi 2. számában V. Bakos mérnök. A nyárfakönyvvel kapcsolatban megállapítja, hogy a monográfia jöllehet nem öleli fel a nyárfatermesztéssel kapcsolatban oly sokat vitatott összes problémát, nagyon sok új eredményt hozott, amely eredmények — kísérletekből levont következtetések alapján — sok vitás elméleti és gyakorlati jellegű kérdésre feleletet adnak. A román erdészek számára rendkívül értékesek azok a fejezetek és fejezetrészek, amelyek a rezgő-, fehér- és szürkenyár termesztésével foglalkoznak: azok az irányvonalak, amelyeket érdemben a MNK-ban végzett kutatások eredményeinek alapján a magyar szakemberek dolgoztak ki. „Az Erdő” jubileumi száma cikkei közül dr. Balassa Gyula, dr. Sali Emil, dr. Keresztesi Béla és Strobl Kálmán cikkét ismerteti, kiemelve azokból az erdőgazdaság, a faipar és az erdészeti kutatás fejlődését reprezentáló eredményeket és adatokat. (Ref.: Nagy Gézáné.)